

робочі місця, покращуючи якість життя та формуючи умови для сталого розвитку.

Залучення прямих іноземних інвестицій в Україну в умовах війни та масштабних руйнувань може поставати складним завданням через високі ризики, пов'язані з такими вкладеннями. Однак Україна має низку важливих переваг, які здатні зацікавити потенційних інвесторів:

- потужні євроінтеграційні прагнення, заради яких країна веде героїчну боротьбу, жертвуючи найдорожчим – життям своїх громадян, протистоячи агресії держави-терориста;
- широка підтримка з боку Європи та міжнародної спільноти;
- активне пришвидшення урядових реформ, спрямованих на інтеграцію з ЄС;
- стрімкий розвиток цифровізації, що відзначається високими темпами та впровадженням інновацій.

Ці фактори формують сприятливі умови для майбутнього залучення інвестицій в українську економіку. Однак головним завданням для України залишається здобуття перемоги, яка відкриє шлях до відновлення країни та її територіальних громад.

Список використаних джерел:

1. Ковальчук Н. О. Прямі іноземні інвестиції в Україну в умовах інтеграції до Європейського Союзу. *Бізнес-інформ*. №3. 2023. С. 38-45
2. Соколовська О. М. Прямі іноземні інвестиції в економіці України: стан і проблеми залучення. *Вісник економічної науки України*. 2021. № 2 (41). С. 92–99.

Kotelevska Yana,

PhD student at the department of economics and entrepreneurship at Odesa I. I. Mechnikov national university and a lecturer at the department of economics, law, and business regulation at Odesa national economic university, Ukraine

**СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД НА ЗАСАДАХ
СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА
SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TERRITORIAL COMMUNITIES
BASED ON SOCIAL ENTREPRENEURSHIP PRINCIPLES**

Територіальні громади є фундаментом місцевого самоврядування. Вони забезпечують прямий діалог між владою і населенням, сприяють вирішенню місцевих проблем, покращенню якості життя, збереженню довкілля та зміцненню соціальної спільноти. До того ж, відповідно до Концепції сталого розвитку, громади зосереджуються на ефективному використанні ресурсів, розвитку інфраструктури, створенні сприятливого середовища для життя та захист свого населення від надзвичайних ситуацій.

Впровадження концепції сталого розвитку в територіальних громадах включає кілька напрямків. Перший напрямок - це збільшення обсягів виробництва з метою покращення економічних показників. Другий - подолання браку фінансування та, часом, недостатньої соціальної відповідальності бізнесу в екологічних питаннях. Третій - усунення залишкового принципу у вирішенні соціальних проблем. Особливу увагу слід приділити забезпеченню стійкого виробництва з урахуванням збереження екосистем, що може здійснюватися через розвиток органічного виробництва, використання біотехнологій тощо. Важливим напрямком є також розвиток несільськогосподарських видів економічної діяльності в сільських громадах, що сприятиме диверсифікації зайнятості та джерел доходів. Безумовно, значну роль у цьому процесі відіграє лідерський потенціал місцевих громад. Для того, щоб спрямувати регіон на шлях сталого розвитку, необхідно не лише оцінити ресурсний потенціал території та узгодити економічні, соціальні та екологічні інтереси учасників місцевої політики, але й провести глибокий аналіз стану ключових секторів економіки регіону.

Реформа Децентралізації в Україні відкриває нові перспективи для органів місцевого самоврядування, надаючи їм більше повноважень, але разом із тим зростає їхня відповідальність за підвищення якості життя громадян. На

сьогодні чимало завдань ще не виконуються в повному обсязі, через брак ресурсів, кваліфікованих кадрів та відсутність чіткої стратегії розвитку для кожної з громад, окремо. Проте це створює нові можливості для громадян, які об'єднуються з метою пошуку шляхів для розвитку. Місцева влада, громада і підприємницькі кола, мають співпрацювати між собою для підтримки соціальних стандартів і розвитку локальних спільнот, застосовуючи нові підходи та інновації [1].

Справжнім викликом для місцевого самоврядування та територіальних громад України стала збройна агресія зі сторони північно-східного сусіда. Зокрема, виникла гостра потреба в розв'язанні питань життєзабезпечення громад, адже відбулися суттєві зміни в економічному розвитку територіальних громад. До процесу розвитку долучилися нові учасники: внутрішньо переміщені особи та релоковані бізнеси. Це призвело до появи нових форм співпраці та комунікаційних мереж. Крім того, посилення безпекової загрози змістило акценти в інтересах усіх учасників розвитку громад. Пріоритетним стала мобілізація зусиль всередині громад та спрямування їх на оборону і сталий економічний розвиток на локальному рівні. Здійснити таку переорієнтацію стало можливим через згуртованість та участь членів громади у процесах розробки і прийнятті відповідних рішень.

Яскравим прикладом такої самоорганізації є соціальні підприємства, які вже довели свою ефективність у розв'язанні подібних проблем. Ці підприємства створюють "соціальні результати," що впливають на громади, а в сукупності формують глобальний ефект [2, с. 64].

Поняття "соціальне підприємництво" та "сталий розвиток" виникли майже одночасно, як відповідь на глобальні виклики кінця XX століття. Хоча вони охоплюють різні рівні - глобальний та локальний - їхні цілі перетинаються. Соціальні підприємства, які фокусуються на вирішенні конкретних проблем на місцевому рівні, є важливим інструментом для досягнення глобальних цілей сталого розвитку. Тому уряди країн світу активно

залучають соціальних підприємців до співпраці, розуміючи, що їхня діяльність може суттєво вплинути на розвиток регіонів та країни в цілому.

Інтеграція соціального підприємництва в загальну економічну стратегію розвитку громади є важливою і актуальною. Це передбачає встановлення взаємодії з іншими секторами економіки, розвиток партнерських відносин і співпраці з місцевими підприємствами та установами. Така стратегія розвитку має враховувати унікальні характеристики та потреби громади, адаптуючись до її конкретних умов і можливостей.

Таким чином, формування стратегії сталого розвитку громади на засадах соціального підприємництва має бути комплексним процесом. Він потребує ретельного аналізу, планування та співпраці всіх зацікавлених сторін. Успішне впровадження такої стратегії може значно посилити соціальний та економічний розвиток громади, підвищити якість життя мешканців та забезпечити стійкість до викликів сучасного світу.

Список використаних джерел:

1. Ковалевська, А., & Нечипоренко, Я. (2019). Підприємство на базі громади як особливий вид соціального підприємства. *Молодий вчений*, 7 (71), 134-141. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-7-71-29>.

2. Рудаченко О. О., Коненко В. В. Соціальне підприємництво як основа сталого розвитку територіальних громад. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: економіка та управління. № 11. 2024. [Електроний ресурс]. URL: https://reicst.com.ua/pmt/issue/view/issue_11_2024.

Kvasnii L. G.

candidate of economic sciences, professor of the department of mathematics and economics, Ivan Franko state pedagogical university of Drohobyt'sk, Ukraine

Antonenko N. V.

graduate of the first (bachelor) level of higher education, Ivan Franko state pedagogical university of Drohobych, Ukraine